

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 11Csp/128/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120346363
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Weiserová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:6120346363.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Júlia Weiserová, v spore žalobcu: KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., IČO: 24 785 199, Československé armády 954/7, 500 03 Hradec Králové, právne zast.: ŠMÍDA advokátní kancelář, s.r.o., IČO: 014 35 400, Eliščino nábřeží 280/23, 500 03 Hradec Králové, Česká republika, konajúci v Slovenskej republike prostredníctvom ŠMÍDA advokátní kancelář s.r.o., organizačná zložka, IČO: 47 255 773, Námestie sv. Egídia 42/97, 058 01 Poprad, proti žalovanému: T.Y. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, O., o zaplatenie 18.789,70 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietal.

II. Žalovaný má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalobcovi. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom doručeným upomínaciu súdu domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu istinu vo výške 18.789,70 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 16.015,38 Eur od 05.03.2019 do zaplatenia, vrátane náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 24.11.2015 bola medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. 5080539892. Na základe tejto Zmluvy poskytla Slovenská sporiteľňa, a.s. žalovanému bezúčelový úver vo výške 20.000,- Eur. Úver bol čerpaný dňa 24.11.2015 v plnej výške. Žalovaný sa zaviazal úver hradiť formou mesačných splátok v celkovom počte 108 splátok, pričom splátka bola splatná vždy k 20. dňu v mesiaci. Prvá splátka bola splatná prvý kalendárny mesiac, nasledujúci po mesiaci v ktorom bola uzatvorená Zmluva, t.j. 20.01.2016, a posledná splátka bola splatná 109 mesiacov po uzatvorení Zmluvy tj. 20.12.2024. Žalovaný sa za poskytnutie úveru zaviazal uhradiť zmluvný úrok a zároveň poplatok za poistenie vo výške 9,95 Eur mesačne. Celkové náklady spojené s úverom predstavovali 11.768,66 Eur. Celková čiastka, ktorú sa žalovaný zaviazal uhradiť tak činila 31.768,66 Eur. Žalovaný pôvodnému veriteľovi však nehradil splátky riadne a včas, preto právny predchodca súčasného veriteľa uplatnil svoje právo vyplývajúce zo Zmluvy a dňa 01.02.2019 zaslal žalovanému výzvu k splneniu dlhu, v ktorej súčasne upozornil žalovaného ako spotrebiteľa na možnosť vyhlásiť úver za splatný. Vzhľadom k tomu, že aj napriek tejto výzve žalovaný úver nehradil, právny predchodca súčasného veriteľa vyhlásil dňa 04.03.2019 úver za predčasne splatný. Žalovaný uhradil pôvodnému veriteľovi 7.692,60 Eur. Ku dňu zosplatnenia úveru tj. ku dňu 04.03.2019 bol povinný uhradiť právnemu predchodcovi súčasného veriteľa celkovo 19.989,70 Eur. Predmetná pohľadávka vrátane jej príslušenstva bola na žalobcu postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 04.07.2019 s účinnosťou odo dňa 09.07.2019. Na súčasného veriteľa bola postúpená pohľadávka vo výške 20.212,46 Eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 16.515,38 Eur, zmluvného úroku vo výške

3.176,72 Eur, zákonného úroku z omeškania vo výške 464,48 Eur a pôvodných poplatkov vo výške 55,88 Eur. Žalovanému bola zmena veriteľa oznámená listom pôvodného veriteľa zo dňa 13.07.2019. Žalovaný uhradil v danom prípade pôvodnému veriteľovi celkovo 7.692,60 Eur. Žalovaný súčasnému veriteľovi uhradil 500,00 Eur. Posledná výzva na zaplatenie pred podaním žaloby odoslaná žalovanému právnym zástupcom žalobcu je zo dňa 30.06.2020. Žalobca sa v prospech žalovaného ako spotrebiteľa rozhodol uplatňovať len sumy, vyplývajúce zo samotného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru so zákonným úrokom z omeškania, tj. istinu vo výške 17.215,38 Eur (poníženú o prípadné úhrady vykonané pôvodnému veriteľovi po dňu zosplatenia a všetky úhrady vykonané súčasnému veriteľovi), zmluvné úroky do napočítané ku dňu zosplatenia vo výške 2.510,88 Eur, poplatky, splatné ku dňu zosplatenia vo výške 55,88 Eur, zákonné úroky z omeškania, napočítané od prvého dňa omeškania ku dňu zosplatenia vo výške 207,56 Eur a ďalej požaduje zákonný úrok z omeškania z nesplatené istiny 16.015,38 Eur vo výške 5 % p.a. odo dňa nasledujúceho po dni zosplatenia tj. od 05.03.2019 do zaplatenia.

3. Upomínací súd vo veci vydal dňa 03.08.2020 platobný rozkaz sp.zn. 17Up/1412/2020, proti ktorému podal v zákonnej lehote odpor žalovaný, čím sa platobný rozkaz v celom rozsahu zrušil. Keďže žalobca podal návrh na pokračovanie v konaní, vec bola postúpená tunajšiemu súdu.

4. Žalovaný v odpore doručenom súdu dňa 25.08.2020 uviedol, že neuznáva nárok uplatnený žalobou čo do dôvodu a výšky. Poukázal na fakt, že v žalobe je uvedený ako žalovaný iba on, napriek tomu, že v zmluve sú ako dlžníci uvedené tri osoby. Žiadal súd o posúdenie vecnej legitímácie žalobcu s poukazom na to, že tento nemá bankovú licenciu NBS. Postúpenie pohľadávky považoval teda za absolútne neplatné, v rozpore s § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Ďalej poukázal na to, že uplatňovaný nárok je neurčitý, nezrozumiteľný, nešpecifikovaný a nedokázaný. Zmluva je plná neprijateľných zmluvných podmienok, právnických pascí, nemá náležitosti požadované zákonom. Z opatrnosti vzniesol námietku premlčania.

5. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 03.09.2020, k námietke spochybnenia aktívnej vecnej legitímácie uviedol, že podľa dostupných informácií z podkladov poskytnutých postupcom, Slovenská sporiteľňa, a.s. táto pred postúpením pohľadávky vykonala všetky zákonom požadované úkony k platnému mimoriadnemu zosplateniu predmetného úveru zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 5080539892 zo dňa 24.11.2015. Vyzvala písomnosťami "Výzva" č.j. LC03-10502 zo dňa 01.02.2019, č.j. LC03-10503 zo dňa 01.02.2019 a č.j. LC03-10504 zo dňa 01.02.2019, svojich klientov v omeškaní k splneniu si povinnosti, ktoré bolo doručované v zmysle ods. 6.3. VOP účinných od 01.01.2019. Oznámila dlžníkom predčasnú splatnosť úveru písomnosťou "Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti" č.j. LC04-6848, č.j. LC04-6849, č.j. LC04-6850 zo dňa 06.03.2019, čiže úver zosplatal ešte pôvodný veriteľ. Až potom, na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok, bola predmetná pohľadávka postúpená na nového veriteľa v zmysle platných právnych predpisov, pričom jednotlivé Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 13.07.2019 pod č.j.: LC09-15722, LC09-15729 a LC09-15733, zaslala banka svojim klientom a bolo odovzdané na poštovú prepravu dňa 15.07.2019. Z vyššie uvedeného taktiež vyplýva, že bola bankou riadne zachovaná:

a) 15-dňová lehota v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka,
b) aj 90-dňová lehota v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách. V čl. I. ods. 1 Zmluvy je uvedená dohodnutá úroková sadzba v percentách a to konkrétne vo výške 11,90 % ako fixná až do splatnosti, resp. výsledne znížená po zohľadnení poskytnutej zľavy vo výške 9,90 %; žiadny právny predpis nevyžaduje uvádzať predpokladanú výšku úrokov v spotrebiteľských zmluvách vyčíslenú v eurách. Takisto v čl. II ods. 3 alinea prvá Zmluvy je uvedené, že "Úroková sadzba je fixná do splatnosti." Čo sa rozsahu posúdenia bonity týka, mal za to, že právny predchodca ako banka splnil svoje povinnosti na základe skúmania finančnej kondície na príslušných registroch, pričom podľa podkladov banky klient doložil k žiadosti aj doklad o príjme. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že neuviedli ním zaplatenú sumu o počiatku úveru, pretože v časti D ods. III. (Úhrady žalovaného) žaloby je uvedené, že: a) "Žalovaný uhradil v danom prípade pôvodnému veriteľovi celkovo 7.692,60 Eur."

b) "Žalovaný súčasnému veriteľovi uhradil 500,- Eur."

Spoločnosť KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o., je držiteľom povolenia Národnej banky Slovenska č. 100-000-009-785 na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov, čoho následkom je aj oprávnenie spravovať spotrebiteľské úvery v zmysle § 17 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetný spotrebiteľský úver bol poskytnutý na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. 5080539892 zo dňa 24.11.2015, pričom zo zmluvy vyplýva, že právny predchodca žalobcu poskytol svojmu klientovi spotrebiteľský úver vo výške 20.000,- Eur; na

strane klienta sú v úvodných ustanoveniach zmluvy označení spoločne ako "dlžník" 3 osoby. Z textu Zmluvy nevyplýva akékoľvek určité rozdelenie záväzku na konkrétne špecifikované časti. Poukázal na § 511 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka. Ďalej bol toho názoru, že vznesená námietka premlčania žalovanej strany môže byť čiastočne relevantná. Žalobca využil možnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru ku dňu 04.09.2019, kedy bol úkonom veriteľa zosplatnený celý úver predčasne. Ide pritom len o jeho právo a nie o jeho povinnosť, a preto je výlučne na veriteľovi, či úver predčasne zosplatní, alebo počká do uplynutia konečnej splatnosti úveru (teda na čas, dokiaľ sa stanú splatnými všetky splátky). V prípade mimoriadneho zosplatnenia je nutné rozlíšiť splátky a ich premlčacie doby, ktorých splatnosť nastala samostatne (t.j. pred splatnosťou celého zostatku dlhu), a u ktorých začala premlčacia doba plynúť splatnosťou celého zostatku dlhu v dôsledku mimoriadneho zosplatnenia. Poukázal na ustanovenie § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka je treba vykladať vo väzbe na právne dôsledky uvedené v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré obmedzuje veriteľa v práve požadovať splnenie celého dlhu. Právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky môže veriteľ len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ak by veriteľ svoje právo nevyužil, pokračovala by premlčacia doba iba vo vzťahu k neuhradenej splátke. Samotnú realizáciu splatnosti dlhu ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka podmieňuje žiadosťou veriteľa, teda nenastáva automaticky zo zákona. Rovnako je chápaný tento inštitút v odbornej literatúre - viď LAZÁR A KOL., Občianske právo hmotné, vyd. Iuris Libri s.r.o., Bratislava 2014, ISBN 978-80-89635-08-5, s. 207. Tento cyklus prebieha opakovane až do okamihu, keď veriteľ po splatnosti konkrétnej splátky predchádzajúcej splátky mimoriadne nezosplatní celý zvyšok dlhu, pričom jednotlivé samostatné premlčacie lehoty predchádzajúcich splátok plynú nezmenene. Pre reálnu splatnosť pohľadávky v dôsledku straty výhody splátok tak nie je významné, kedy veriteľ mohol dlžníka z dôvodu jeho omeškania so splátkami o zaplatenie celej pohľadávky (alebo jej zostatku) najskôr požiadať, ale či a kedy sa rozhodol svoje oprávnenie využiť a súčasne o zaplatenie celej pohľadávky skutočne požiadal; samozrejme s tým, že mimoriadne zosplatnenie nepredĺži už plynúce premlčacie lehoty jednotlivých splátok splatných pred dňom mimoriadneho zosplatnenia. Žalovaný teda, podľa názoru žalobcu, založil svoj názor bez bližšieho preskúmania nastalej splatnosti celého dlhu (jednostranného právneho úkonu veriteľa adresovaného dlžníkovi), teda naplnenia zákonom stanovených podmienok pre splatnosť celého zostatku dlhu, ako i nerozlíšením už nastalej splatnosti jednotlivých splátok úveru, nesprávne označila celý uplatňovaný nárok žalobcu za premlčaný. § 103 Občianskeho zákonníka upravujúci plynutie premlčacej doby odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky, výslovne odkazuje na ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého splatnosť celého dlhu nenastáva automaticky zo zákona (nezaplatením splátky, po vykonanej poslednej úhrade). Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka len umožňuje veriteľovi pri splnení zákonom stanovených predpokladov žiadať o zaplatenie celej pohľadávky naraz a to iba vtedy, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo veriteľa je pritom časovo ohraničené, keďže veriteľ ho môže využiť iba do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Nevyužitím tohto práva veriteľa alebo márnym uplynutím lehoty na zaplatenie ďalšej splátky, resp. do jej účinného splnenia, nedochádza k splatnosti celého dlhu, ale platí naďalej pôvodné dojednanie o splátkach (tým nie sú dotknuté dôsledky omeškania s tou-ktorou splátkou). Toto právo však veriteľ opäť získa, ak sa dlžník dostane do omeškania nezaplatením ďalšej splátky.

Ak veriteľ riadne a včas svoje právo neuplatnil, môže voči dlžníkovi požadovať naďalej len dohodnuté splátky. Je nevyhnutné rozlíšiť splátky, ktorých splatnosť nastala samostatne pred splatnosťou celého zostatku dlhu, a u ktorých začala premlčacia doba plynúť splatnosťou celého zostatku dlhu, ak došlo k tejto právne významnej skutočnosti. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka stanoví začiatok plynutia premlčacej doby teda tak, že pri mnohosti omeškaných splátok a následnej zročnosti celého dlhu je potrebné za nespĺnenú splátku, odo dňa zročnosti ktorej začne plynúť premlčacia doba, považovať tú splátku, ktorá bezprostredne predchádza zročnosti dlhu, pretože iba tá jediná zároveň zodpovedá nárokom ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka (Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.). Pokiaľ totiž ešte nenastane zročnosť celého dlhu, zostávajú sa jeho splátky splatné postupne. Ak by totiž následná zročnosť celého dlhu mala mať za následok začiatok plynutia premlčacej doby celého dlhu od prvej historicky omeškanej splátky, tak by sa mohol posunúť začiatok plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcej po prvej z nich - ad absurdum, pokiaľ by došlo k zročnosti celého dlhu po viac ako troch rokoch (§ 101 Občianskeho zákonníka) od prvej omeškanej splátky, bolo by dôsledkom takto chápanej a aplikovanej zročnosti okamžité premlčanie celého dlhu. Takýto následok je však zásadne neprípustný, pretože inštitút zročnosti celého dlhu, ako strata výhody splátok, predstavuje sankciu pre dlžníka a prostriedok ochrany veriteľa. Prostriedok ochrany veriteľa pred následkami nedodržania finančnej disciplíny dlžníkom, tak z princípu nemôže tak mať pre veriteľa uvedený nepriaznivý následok. Námietku

premlčania tak možno v tomto prípade akceptovať pre splátky a časti jednotlivých nezaplatených splátok splatných pred dňom 24.07.2017, keďže žalobný návrh bol podaný dňa 24.07.2020, čo by v tomto konkrétnom prípade s ohľadom na spracovaný prehľad splátok po námietke premlčania znamenalo akceptáciu premlčanej časti nároku v celkovej výške 498,31 Eur.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 30.09.2020 opätovne konštatoval skutočnosti vyjadrené v odpore. Namietal, že žalobca nepredložil všetky doklady o preverovaní jeho bonity, svoj nárok neosvedčil relevantnými dôkazmi.

7. Vo veci bolo nariadené pojednávanie naposledy na deň 10.06.2021, ktorého sa zúčastnil iba právny zástupca žalobcu. Žalovaný svoju neúčasť písomne ospravedlnil, pričom udelil súhlas na konanie a rozhodnutie vo veci v jeho neprítomnosti. Súd preto v zmysle ustanovenia § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti procesných strán.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to Zmluvou o splátkovom úvere zo dňa 24.11.2015 vrátane prílohy, splátkovým kalendárom - amortizačnou tabuľkou, zostavou prehľadu úveru, výzvou na úhradu pohľadávky zo dňa 01.02.2019, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 06.03.2019 s doručenkami, oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 13.07.2019 vrátane podacích hárkov, predžalobnou výzvou zo dňa 30.06.2020, zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0506/2019/CE zo dňa 04.07.2019, všeobecnými obchodnými podmienkami SLSP a.s. vrátane dodatku č. 1, výpisom z osobného účtu žalovaného, pracovnou zmluvou a výplatnou páskou žalovaného, rozhodnutím NBS zo dňa 01.12.2016, ako i obsahom celého spisu a zistil tento skutkový stav:

9. Dňa 24.11.2015 bola medzi predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako jedným z troch dlžníkov uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebný úver na Čokoľvek vo výške 20.000,- Eur. Tento sa žalovaný zaviazal splácať v 108-mich splátkach po 294,17 Eur vždy k 20-temu dňu v mesiaci. Úroková sadzba činila 9,90 % ročne, RPMN 11,50 %, splatnosť 1. splátky bola stanovená na 20.01.2016, poslednej na 20.12.2024, celková čiastka spojená s úverom činila 31.768,66 Eur, výška odplaty 10,50 % ročne.

10. Z výzvy na úhradu pohľadávky zo dňa 01.02.2019 súd zistil, že žalovaný bol predchodcom žalobcu vyzvaný k úhrade nedoplatku na splátkach v celkovej výške 4.263,68 Eur a to najneskôr do 15-tich dní od doručenia tejto výzvy s tým, že v opačnom prípade bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

11. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 06.03.2019 súd zistil, že predchodca žalobcu vyhlásil pohľadávku voči žalovanému i ostatným dlžníkom za splatnú ku dňu 04.03.2019. Oznámenie bolo všetkým trom dlžníkom riadne doručené.

12. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 13.07.2019 súd zistil, že dlžníkom bolo oznamované postúpenie pohľadávky na nový subjekt, ktorým je súčasný žalobca. Spolu s oznámením boli doručené i podacie hárky. Postúpenie pohľadávky žalobca preukazoval zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0506/2019/CE zo dňa 04.07.2019.

13. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu vyhotovenia výzvy na úhradu pohľadávky, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 525 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

18. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 283/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

20. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že medzi predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej bol žalovanému, ako jednému z troch dlžníkov poskytnutý spotrebiteľský úver. Úverová zmluva uzavretá medzi predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z obsahu zmluvy je zrejme, že predchodca žalobcu pri uzavretí zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti. Žalovaný pri uzavretí zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. inej podnikateľskej činnosti, zmluvu uzatvoril ako fyzická osoba. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky reálne ovplyvniť (ide spravidla o tzv. "formulárové zmluvy"), čo je zrejme aj v danej veci.

21. Pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpil pohľadávku voči žalovanému zo Zmluvy o splátkovom úveru terajšiemu žalobcovi zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0506/2019/CE zo dňa 04.07.2019.

22. Prioritne sa preto súd zaoberal otázkou vecnej legitímácie žalobcu, teda otázkou, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky medzi pôvodným veriteľom žalovaného a žalobcom.

23. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný) (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011, č. k. III. ÚS 517/2011-9). Z uvedenej definície vecnej legitímácie je zrejmé, že stranou sporu môže byť ktorákoľvek fyzická, či právnická osoba, ktorá podá žalobu resp. voči ktorej je žaloba podaná. Uvedené však neznamená, že táto strana sporu je aj v konaní vecne legitimovaná t.j. že je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia resp. hmotnoprávnej povinnosti. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je pritom rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy to, či účastníkom objektívne je alebo nie je.

24. Pôvodný veriteľ, ktorý poskytol úver žalovanému, t.j. Slovenská sporiteľňa, a.s. je bankou. Z uvedeného dôvodu je potrebné na danú vec okrem ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka aplikovať aj ustanovenie § 92 ods. 8 bankového zákona. Uvedené ustanovenie upravuje špeciálne podmienky (okrem všeobecných podmienok postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku), kedy môže dôjsť k postúpeniu pohľadávky bankou. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018 podľa ktorého ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.

25. Pre platné postúpenie pohľadávky bankou sa vyžaduje v zmysle vyššie uvedených ustanovení kumulatívne splnenie týchto podmienok:

- existencia splatnej pohľadávky,
- písomná výzva banky,
- následné nepretržité viac ako 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením jeho záväzku voči banke.

26. K postúpeniu pohľadávky bankou žalobcovi, pokiaľ sa týka Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 24.11.2015 došlo zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0506/2019/CE zo dňa 04.07.2019 pred zmluvne dohodnutou dobou konečnej splatnosti celého úveru, ktorá podľa uvedenej zmluvy mala nastať až 20.12.2024. Úver však bol zosplatený predchodcom žalobcu predčasne ku dňu 04.03.2019.

27. V danom spore pôvodný žalobca súdu predložil prípis zo dňa 01.02.2019 označený ako "Výzva" adresovaný žalovanému právnym predchodcom žalobcu, ktorým ho mal upozorniť na nedoplatok na splátkach úveru v celkovej výške 4.263,68 Eur. Doklad o jeho doručení žalobca však súdu nepredložil. Žalobca resp. jeho predchodca teda v tomto spore nezdokladoval, že z jeho strany došlo k riadnemu predčasnému zosplateniu tohto úveru, a tým aj zároveň k zrealizovaniu výzvy na úhradu celého ním požadovaného dlhu, ktorý ako pohľadávka jeho právneho predchodcu mal byť predmetom postúpenia z tohto právneho predchodcu na uvedeného žalobcu.

28. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, platného v čase realizácie výzvy, resp. v čase právnym predchodcom vykonaného zosplatenia, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, mohol dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

29. Z hľadiska tejto formulácie uvedeného ustanovenia je zrejmé, že toto uvedené ustanovenie dopĺňa ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, takže otázku zosplatenia úveru je potrebné vykladať skrz text oboch uvedených ustanovení súčasne.

30. Podľa uvedeného ust. § 565 Občianskeho zákonníka na to, aby žalobca ako veriteľ mohol žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky bolo potrebné, aby mu toto právo vyplynulo buď z dohody medzi zmluvnými stranami alebo aby mu bolo určené rozhodnutím. Okrem toho je potrebné uviesť, že z obsahu uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka (t.j. § 53 ods. 9, Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka) je možné vyvodiť, že povinnosťou právneho predchodcu žalobcu ako veriteľa je upozorniť žalovaného ako dlžníka na možnosť zosplatenia záväzku pred tým, ako k zosplateniu dôjde. V prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi. Doručenie žiadosti o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky dlžníkovi až po dni splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky nemá za následok stratu výhody splátok pre dlžníka, pretože splatnosťou ďalšej nasledujúcej splátky toto právo veriteľa zaniklo.

31. Zároveň je potrebné uviesť, že samotné ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby v prípade ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Podmienkou účinnosti výzvy na zaplatenie celej pohľadávky je, že veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní pred uplatnením práva na zosplatenie, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Lehota 15 dní začína plynúť nasledujúci deň potom, čo dodávateľovi vzniklo právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (pozri § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že dodávateľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie práva na zosplatenie neúčinné. (viď. Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax (komentár).

32. Právny predchodca žalobcu mal po vyššie uvedenej Výzve na úhradu pohľadávky pristúpiť k samotnému zosplateniu predmetného úveru prípisom zo dňa 06.03.2019 označeným ako "Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti" adresovaný a doručeným žalovanému dňa 11.03.2017. Vykonaným dokazovaním však nebolo preukázané, že by právny predchodca uvedený prípis predchádzajúci zosplateniu žalovanému riadne doručil, či dokonca vôbec dal na poštovú prepravu. Žiaden z týchto predpokladov (doručenie, resp. aspoň odoslanie poštovej zásielky s uvedeným prípisom) preukazujúcich takto doručenie vyššie uvedeného prípisu žalovanému nebol v spore žalobcom, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno preukázaný, a teda predčasné zosplatenie úveru bolo neplatné.

33. Zároveň ale okrem toho, že nebolo preukázané splnenie riadneho predčasného zosplatenia úveru, nebolo ani preukázané, že právny predchodca žalobcu žalovaného riadne vyzval na splnenie ním predčasne zosplateného úveru, a teda nepreukázal, že vykonal výzvu na splnenie záväzku žalovanému pred následným postúpením tejto pohľadávky žalobcovi v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

34. Za takúto výzvu by rozhodne nebolo možné považovať ani následné oznámenie o postúpení pohľadávky, či predžalobnú výzvu právneho nástupcu banky, nakoľko pre takýto právny úkon sa jej existencia predchádzajúcej výzvy na úhradu dlhu a následne 90-dňové omeškanie žalovaného s úhradou pohľadávky uvedenej v tejto výzve podmienkou pre samotné postúpenie tejto pohľadávky. Výzvu na úhradu pohľadávky zo dňa 01.02.2019 a Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 06.03.2019 podľa súdu nemožno považovať za písomnú výzvu pred postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania a ktorou by bol dlžníkovi poskytnutý primeraný čas vykonať nápravu na zotrvanie vo vzťahu s bankou, s ktorou bola dojednaná finančná služba. Uvedené listiny sa totiž podľa ich obsahu týkali a vzťahovali len na predčasné zosplatenie úveru. Okrem toho, aj keď to priamo v Zákone o bankách nie je uvedené, z logiky veci vyplýva, že písomná výzva by mala byť doručovaná dlžníkovi v primeranom čase pred postúpením pohľadávky. S poukazom na vyššie uvedené, je potrebné konštatovať, že nedošlo k preukázaniu existencie kvalifikovanej písomnej výzvy podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách dlžníkovi. Súd v tomto smere poukazuje na napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 25Co/47/2019 zo dňa 28.11.2019 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/91/2018 zo dňa 27.03.2019.

35. Ako už súd vyššie uviedol, podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR jednou zo základných požiadaviek k tomu, aby pohľadávka voči žalovanému mohla byť z banky postúpená na tretí subjekt, je splnenie podmienky, že tomuto žalovanému bola výzva na splnenie jeho omeškaných úhrad voči banke, ako aj samotné zosplatnenie preukázateľné dlžníkovi zaslané. V danom spore táto podmienka však ako už súd vyššie uviedol nebola splnená. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018).

36. Súd tiež dodáva, že oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky bez ďalšieho nezakladá aktívnu legitimáciu postupníka (žalobcu) na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd nemá povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení (odôvodnenie citovaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017).

37. Vyššie uvedené podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa § 92 ods. 8 prvá veta Zákona o bankách musia byť splnené kumulatívne na to, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok. V prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Zo strany predchodcu žalobcu pritom neboli splnené všetky podmienky vyžadované pre postúpenie pohľadávky, a preto k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu dôjsť nemohlo. Z uvedeného dôvodu súd žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

38. Súd opätovne poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, podľa ktorého ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi. Je potrebné si uvedomiť, že oznámením postúpenia pohľadávky, ktoré je adresované dlžníkovi, dochádza v prvom rade k tomu, že postupca vyvolá zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie, a zároveň berie na seba riziko vyplývajúce z toho, že i v prípade neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky splní dlžník dlh tretej osobe (postupníkovi). Samotným postúpením pohľadávky však nedochádza k inej zmene záväzku než v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijať plnenie s účinkami i pre pôvodného veriteľa.

39. Po preukázaní nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore sa súd ďalším vecným preskúmaním merita sporu nezaoberal.

40. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Vzhľadom k tomu, že žalovaný mal v konaní plný úspech, súd mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilný sporový poriadok).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.